

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

**PROGRAM ORIENTUES IMATURËS SHTETËRORE
PËR ARSIMIN E ORIENTUAR
(ARTISTIK)
DEGA: MUZIKË**

**LËNDA:
“HISTORI MUZIKE”
(PROVIM ME ZGJEDHJE)**

VITI SHKOLLOR 2025 – 2026

PËRMBAJTJA

1	HYRJE.....	3
2	PËRMBAJTJA E PROGRAMIT	4
3	STRUKTURA E TESTIT	5
4	TABELA E REZULTATEVE TË TË NXËNIT PËR SECILËN TEMATIKË.....	9

1 HYRJJE

Programi orientues për lëndën me zgjedhje histori muzike përfshin njohuritë, konceptet dhe aftësitë më të rëndësishme të historisë së muzikës për shkollën e mesme me drejtim të orientuar artistik.

Programi orientues për provimin me zgjedhje histori muzike, në Maturën Shtetërore për vitin shkollor 2024-2025, përbën një dokument të vlefshëm për shkollat e mesme me drejtim të orientuar artistik, dega “Muzikë”, për nxënësit e interesuar dhe për specialistët e përfshirë në procesin e vlerësimit për provimin e Maturës Shtetërore.

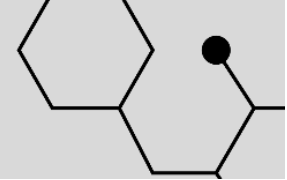
Programi:

- Gjeneron informacionin e nevojshëm për mësuesit që japin lëndën histori muzikën ë shkollat e mesme me drejtim të orientuar artistik, dega “Muzikë”, që do të përgatisin maturantët për provimin histori muzike, si lëndë me zgjedhje në Maturën Shtetërore.
- Orienton nxënësit për materialet kyçe mësimore, *njohuritë, konceptet dhe aftësitë kryesore*, që ata duhet të zotërojnë për të përballuar me sukses provimin histori muzike, si lëndë me zgjedhje në Maturën Shtetërore.
- Përbën, gjithashtu, një *dokument zyrtar* që duhet zbatuar me korrektësi nga specialistët e përfshirë në hartimin e fondit të pyetjeve dhe tezës së provimit histori muzike, si lëndë me zgjedhje në Maturën Shtetërore.

Programi orientues “Histori muzike” synon vlerësimin e njohurive, aftësive dhe qëndrimeve të nxënësve në këtë lëndë dhe është strukturuar në bazë të disa rubrikave që ndjekin dhe sqarojnë njëra-tjetrën.

Ky program duhet shqyrtuar me kujdes dhe korrektësi nga secili prej grupeve të interesuara, sidomos kujdes duhet bërë nga specialistët e përfshirë në hartimin e fondit të pyetjeve dhe tezës së provimit histori muzike si lëndë me zgjedhje në Maturën Shtetërore, **të cilët nuk duhet të përfshijnë për vlerësim çështje mësimore që nuk janë parashikuar në këtë program.**

Vëmendje duhet të tregojnë këta specialistë edhe në lidhje me sigurimin e balancës midis përqindjes që zë secila temë studimi në këtë program me përqindjet që zënë këto tema në testin e provimit. Përgatitja e nxënësve për provimin histori muzike duhet bërë në mënyrë të vazhdueshme, duke përdorur një larmi metodash dhe mjetesh.

Nxënësit të sigurojnë cilësinë e nxënies së çështjeve mësimore, koncepteve të historisë së artit dhe aftësive të përcaktuara në program. Për të arritur këtë, herë-herë ata duhet t'u rikthehen dhe çështjeve të ndryshme, të cilat nuk janë parashikuar në program, por që përmbajnë informacion bazë për të përvetësuar materialin e zgjedhur për provim.

2 PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi orientues i lëndës me zgjedhje histori muzike, për provimin e Maturës Shtetërore, bazohet në parimin se të zotërosh njohuri artistike do të thotë të jesh në gjendje t'i zbatosh ato:

- në tematika të ndryshme të vetë lëndës histori muzike;
- në situata të jetës së përditshme.

Programi orientues për përgatitjen e provimit me zgjedhje të lëndës histori muzike, është mbështetur në programet e lëndës histori muzike, klasat 10-12-të;

Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi përmban *strukturën e testit*, tematikat si dhe peshën e tyre.

Programi përmban rubrikën *e njohurive dhe rezultateve të të nxënësit* ku përcaktohen njohuritë, konceptet dhe aftësitë kryesore për çdo tematikë të lëndës histori muzike.

3 STRUKTURA E TESTIT

Një nga aspektet më të rëndësishme në lëndën histori muzike është zhvillimi i njohurive artistike në njohjen, gjykimin dhe vlerësimin e muzikës në përgjithësi, ndikimin e saj në jetën kulturore, shkencore, politike, artistike të vendeve ku është krijuar dhe vlerësimin e veprave të përfaqësuesve të ndryshëm duke evidentuar dhe analizuar karakteristikat dhe risitë e çdo muzikanti.

Për secilën tematikë është **paraqitur pesha që zë secila prej tyre kundrejt orëve totale** të lëndës histori muzike përgjatë viteve të shkollimit në zhvillimin e njohurive dhe rezultateve të të nxënit që duhet të demonstrojë nxënësi në përmbushjen e njohurive artistike. Tematikat dhe renditja e tyre nuk nënkuptojnë që përmbajtja e testit duhet të zhvillohet në këtë renditje.

Në përgatitjen për përmbushjen e këtij programi orientues do të përdoren programet e lëndës muzikë apo dhe tekstet me të cilat këto shkolla zhvillojnë studimin e kësaj lënde.

Nr.	Tematika	Pesha	Përmbajtja sipas tematikave
1.	Kultura muzikore në Rilindje	8%	• Kultura muzikore në Rilindje ○ Muzika instrumentale në shekullin XVI-XVII ○ Muzika për organo ○ Muzika për klavicembal ○ Muzika për violinë ○ Muzika për ansambël instrumental ○ Lindja e operes • Kompozitorë: ○ K. Monteverdi ○ Xh. Palestrina

2.	Kultura muzikore në Barok	10%	• Kultura muzikore në Barok - paraklasike ○ Stili polifonik – vepra vokale, instrumentale dhe orkestrale. ○ Reforma e Glukut • Kompozitorë: ○ - A. Vivaldi ○ - A. Koreli ○ - J.S. Bah, ○ - Zh. F. Hendel, ○ -K.V. Gluk.
3.	Kultura muzikore në Klasicizëm	25 %	• Kultura muzikore në Klasicizëm ○ Klasicizmi vjenez ○ Lindja e sonatës dhe simfonisë klasike ○ Risitë në opera ○ Risitë në muzikën instrumentale dhe simfonike ○ Sonata ○ Simfonia ○ Uvertura • Kompozitorë: - F. J. Hajden, - A. Moxart, - L. V. Bethoven.
4.	Kultura muzikore në Romantizëm	37 %	• Kultura muzikore në Romantizëm ○ Veçoritë e stilit muzikor romantik ○ Stili i muzikës romantike nga stilet para klasike dhe klasike

			○ Krijimi i shkollave kombëtare, shek. XIX ○ Grupi i të pestëve, ○ Llojet dhe gjinitë e muzikës romantike: - instrumentale, - vokale, - muzika e dhomës, - simfonike, - vokalo - simfonike dhe - muzika me program. ● Kompozitorë sipas periudhave të marra në studim: ○ K.M.Veber ○ F.Shubert ○ F.Shopen ○ F.Mendelson ○ V.Belini, XH.Rosini, Donixeti ○ N.Paganini H.Berlioz, F. List, J.Brams, Xh.Verdi, Sh. Guno, Zh.Bize, R.Vagner, E Grig, B. Smetana, A. Dvorzhak, M.Glinka, Musorgski, Borodin, Korsakov, P.Çajkovski.
5.	Kultura muzikore në shek. XX	10 %	● Kultura muzikore në shek. XX ○ Krijimin modern, me thyerje të formave tradicionale dhe rregullave të kompozimit, me muzikën atonale, ○ Stile të reja muzikore: verizëm, impresionizëm, ekspresionizëm, neoklasicizëm), ● Kompozitorë:

			Xh. Puçini, J. Sibelius, B. Bartok Igor Stravinski, K. Debysi.
6.	Kultura muzikore shqiptare	10 %	Kultura muzikore shqiptare • Kënga dhe romanca shqiptare • Gjinitë e mëdha të muzikës vokale shqiptare: ○ Opera e parë shqiptare “Mrika”; ○ “Lulja e Kujtimit”; ○ “Skënderbeu” . • Muzika e baletëve shqiptare: ○ baleti i parë shqiptar - “Halili dhe Hajria”; ○ baleti “Delina”; ○ baleti “Cuca e maleve”. • Muzika instrumentale shqiptare - zhvillimi dhe karakteristikat e përgjithshme të saj. ○ Miniatura. ○ Balada. ○ Sonata. ○ Muzika e dhomës. ○ Koncertet instrumentale. • Muzika simfonike shqiptare: ○ Rapsoditë. ○ Uvertura. ○ Suita. ○ Vallja simfonike.

			○ Poemi simfonik . ○ Simfonitë shqiptare. • Kompozitorë: Çesk Zadeja, T. Harapi, Aleksander Peçi, Tish Daija, Prenk Jakova, Pjetër Gaci, Feim Ibrahim, Nikolla Zoraqi, Shpëtim Kushta, Thoma Gaqi, Kristo Kono, etj.

4 TABELA E REZULTATEVE TË TË NXËNIT PËR SECILËN TEMATIKË

Për secilën tematikë, më poshtë paraqiten njohuritë dhe rezultatet e të nxënit që duhet të demonstrojë nxënësi për të përmbushur kompetencat artistike nëpërmjet lëndës histori muzike. Megjithatë njohuritë përcaktohen për secilën tematikë ato trajtohen të integruara dhe të lidhura me njëra - tjetrën.

TEMATIKA: Kultura muzikore në Rilindje

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore në Rilindje	Nxënësit: • njihen me zhvillimin e muzikës në periudhën e Rilindjes; • shpjegojnë zhvillimin e polifonisë dhe të formave të reja muzikore instrumentale; • përshkruajnë veçoritë e gjinive kryesore të muzikës vokale: madrigali, oratorio, psalmet etj.; • studiojnë muzikën e shkollave polifonike dhe përfaqësuesit e tyre; • përcaktojnë instrumentet muzikore më të përdorura gjatë periudhës së Rilindjes;

	• njohin përfaqësuesit dhe analizojnë veprat kryesore muzikore të kompozitorëve të Rilindjes.

TEMATIKA: Kultura muzikore në Barok

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore në Barok	Nxënësit: • rendisin disa tipare shoqërore -historike të kësaj periudhe; • njihen me lindjen e operës së shek. XVII; • përshkruajnë zhvillimin e operës në Europë gjatë shek. XVII; • njihen me zhvillimin e muzikës barok dhe muzikës instrumentale; • shpjegojnë elementet muzikore të stilit barok në instrumentet me tastierë dhe instrumentet me harqe; • përshkruajnë lindjen e muzikës për ansambël instrumental dhe për violinë solo; • klasifikojnë në vepra dhe autorë llojet e stilit barok (monodi, homofoni, polifoni); • përcaktojnë disa nga gjinitë kryesore muzikore të kësaj periudhe; • njohin përfaqësuesit kryesorë dhe analizojnë veprat kryesore muzikore të kompozitorëve të periudhës baroke.

TEMATIKA: Kultura muzikore në Klasicizëm

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore në Klasicizëm	Nxënësit: • rendisin disa tipare shoqërore -historike të kësaj periudhe; • njohin disa nga rregullat e stilit muzikor klasik; • dallojnë stilin e muzikës klasike nga stilet e tjera muzikore; • përcaktojnë llojet dhe gjinitë e muzikës klasike; • njohin zhvillimin e mëtejshëm të muzikës instrumentale, simfonike dhe vokale; • njohin përfaqësuesit dhe analizojnë veprat kryesore muzikore të kompozitorëve klasikë.

TEMATIKA: Kultura muzikore në Romantizëm

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore në Romantizëm	Nxënësit: • dallojnë disa nga tiparet shoqërore -historike të kësaj periudhe; • njohin zhvillimin e mëtejshëm të muzikës instrumentale, simfonike, vokale dhe të muzikës me program; • njohin disa nga rregullat e stilit muzikor romantik; • dallojnë stilin e muzikës romantike nga stilet para klasike dhe klasike; • përcaktojnë llojet dhe gjinitë e muzikës romantike, si: <i>instrumentale, vokale, muzika e dhomës, simfonike, vokalo - simfonike dhe muzikës simfonike me program</i>; • njohin përfaqësuesit dhe analizojnë veprat kryesore muzikore të kompozitorëve romantikë.

TEMATIKA: Kultura muzikore në shek. XX

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore në shek. XX	Nxënësit: • dallojnë tiparet shoqërore - historike të kësaj periudhe; • njohin zhvillimin e mëtejshëm të muzikës instrumentale, vokale, simfonike dhe të muzikës me program; • përcaktojnë stilet muzikore të periudhës; • dallojnë elementet teknike, si: <i>harmonia</i>, <i>meloritmika</i>, <i>orkestracioni</i>; • njohin llojet muzikore të shek. XIX - XX dhe bashkëveprimin midis tyre; • përshkruajnë zhvillimin teknologjik në muzikë; • njohin përfaqësuesit dhe veprat kryesore muzikore të kompozitorëve të shek. XX.

TEMATIKA: Kultura muzikore shqiptare

Njohuritë muzikore	Rezultatet e të nxënit për realizimin e kompetencave muzikore
Kultura muzikore shqiptare	Nxënësit: • përcaktojnë periudhat e zhvillimit të muzikës shqiptare; • dallojnë tiparet kombëtare të muzikës shqiptare; • njohin zhvillimin e muzikës <i>instrumentale, simfonike, vokale dhe simfonike</i>; • njohin disa nga rregullat muzikore të stilit muzikor shqiptar; • përcaktojnë llojet dhe gjinitë e muzikës shqiptare: <i>vokalo -instrumentale, muzikës së dhomës, simfonike, vokale simfonike dhe muzikës simfonike: rapsodia, vallja simfonike, uvertura etj.</i>; • njohin veprat kryesore muzikore të kompozitorëve shqiptarë.